

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe o lună . 2 .
Nrul de Duminică
Pe un an . 4 Cor.
pentru România și :
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2—3.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

România, Germania și Franța.

(*) Venirea la București a Kronprințului Germaniei a fost pentru dinastia și regatul României un eveniment politic de o însemnătate care se poate socoti alături cu vizita ce făcuse în 1896 M. S. Francisc Iosif I. Din partea puternicului imperiu german i-s'au adus M. Sale Regelui României omagii ca niciodată până acum. Insuși Impăratul Wilhelm II a ținut să dea, în primul rând, expresiune sentimentelor Sale de înaltă stimă și iubire, scriindu-i personal și numindu-l mareșal pe Căpitanul dela Plevna.

Dacă stăm să judecăm și să ne explicăm distincția ce i-s'a făcut Regelui și regatului României, fără îndoială că trebuie să o atribuim în primul rând legăturii de sânge dintre cele două case domnitoare.

Legătura asta a existat însă întotdeauna, fără ca să fi adus și la alte mari ocazii, cum a fost de pildă jubileul de 40 de ani de domnie a M. Sale Regelui Carol I, aceeași serbătorire a marelui rege. Nu credem dar a ne înșela când zicem, că înafară de legăturile de rudenie dintre cei doi monarhi a venit de astădată în cumpănă îndeosebi politica externă înțeleaptă ce a făcut întotdeauna Regele Carol și ministrii Săi, politică de pace și de propășire, cărei i-s'a dat expresie demnă și neîndoioasă mai ales în lunile din urmă, când era o temere generală că în Orient are să izbucnească un cataclizm cu incalculabile urmări.

Cine s'ar încumeta să tragă la îndoială,

că atitudinea României a fost la înălțime în decursul întregii crize, că Regele Carol a fost privit în tot acel interval ca factor sigur al marilor stăruințe de menținere a păcii? Cine nu înțelege cât de prețios a fost și pentru monarhia austro-ungară și pentru Germania atitudinea sinceră și fermă a României și cât s'a contribuit astfel ca Bülow și Aehrenthal să domine o situație mare și să înregistreze succese diplomatice într-o chestie gravă despre care se credea că o să-i înfrângă!

Iată de ce, credem noi, este și o recunoștință la mijloc, iată de ce poporul german a sărbătorit pe regele Carol I cu un entuziasm ce rar s'a văzut, iar împăratul Wilhelm i-a dat semne de cea mai înaltă considerație.

E firesc, că toate aceste întâmplări pe francezi să nu-i încălzească. Politica lor urmărește alte scopuri, cade în altă sferă de interese. În faimosul său articol publicat în »Viața Românească«, d. C. Stere a scris pe larg și documentat despre interesele ce are România și întreg neamul românesc să simpatizeze și să ajute la validitatea altei politici decât aceea ce se pornește dela Petersburg și este sprijinită de francezi.

Nu e deci de mirat, că unul dintre marile ziare franceze, »Le Temps«, cu prilejul vizitei Kronprințului Germaniei la București a scris un articol în care acuză că România prea s'a alipit sferei de interese germane și comentează evenimentul acelei vizite așa fel, încât semioficiosul guvernului

României, »L'Indépendance Roumaine«, se simte îndemnat a scrie un articol, căutând să rectifice eroarea ce comite marele ziar parizian.

Semioficiosul român începe spunând că da, nu se înșală ziarul francez când în vizita Kronprințului vede o probă a relațiilor amicale excelente dintre România și Germania. Se înșală însă confratele parizian când își închipuie că între România și Germania amicitia nu poate fi decât în detrimentul Franței.

»Maniera asta de a privi rolul României — urmează semioficiosul român — și politica sa, nu răspunde nici realității faptelor, nici situației regatului român față de Europa. România refuză a fi un punct de conflict, căci ea nu este un client pe teritoriul căreia să se deschidă lupte de influențe contrare. Ea caută să devie un factor de ordine și civilizațiune, unde se poate găsi teren de înțelegere pentru toți ceice doresc sincer dezvoltarea Orientului european... *Avem, în fine, pretențiune a legitimă de a întreține relațiuni amicale cu toți cei ce respectă interesele noastre și nu ating susceptibilitățile noastre legitime*...»

În restul articolului, »L'Indépendance Roumaine« arată cum de altfel chiar atitudinea simpatică a guvernului francez a contribuit la risipirea părerii că România ar fi o țară balcanică, unde marile puteri să se certe disputându-și sfera lor de influență, ci grație înțelepciunii acestei politici s'a putut încheia relațiunile de prietenie franco-română așa că tonul jurnalului parizian

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Scrisoare din Paris.

Eroii din romane... Excursia nocturnă. — „Azilul de noapte“. — Cavoul celor vii. — Fonografele și un proverb. — Noutăți artistice.

Adeseori, în Parisul elegant și luxos, te prinde dorul de colțurile misterioase, cântate de Ponson du Terrail în romanele-i senzaționale. Ai vrea să le cercetezi cu deamăruntul, să regăsești tavernele unde s'adunau odinioară ucigașii, unde se ascundeau, deghizați în vagabonzi, detectivii simpatici, — și să retrăiești clipele pline de farmec ale copilăriei, când te pasionau aventurile lui Rocambole.

Astăzi însă, vizitarea unor astfel de colțuri, nu-ți dă măreața senzație de fică amestecată cu admirație, pe care o visai altădată. Ți-e milă, ți-e scârbă și ți-e frică, frica și scârba ce te cuprind când îți ieși în cale un șoarece.

După teatru, am luat-o câțiva prieteni — doi români și trei ziaristi francezi — pe strada Veneției, apoi pe bulevardul Sebastopol, unde operează de predilecție, așași și ne-am oprit la *Emile*, pe strada Courtalon.

Poarta dă direct în stradă. Indată ce intri, un miros oribil te înăbușește. O sală nesfârșită, din care se exală miazme de vin, tutun și ghetete îți împiedică răsuflarea. Aicea dorm câteva sute de vagabonzi. Pentru douăzeci de bani, ei au o supă caldă sau un pahar de vin, și »patul«. Vagabonzi din toate ulițele Parisului vin acolo, să se odihnească o noapte și pleacă în zori de zi, neîntrebați de nimeni, neștiuți de nimeni...

Intrăm...

Ne întâmpină o măsuță mică, un fel de *comptoir*, unde veghează stăpânul azilului, Emile. E un tânăr spătos și simpatic. El vinde bonurile. La spate, doamna Emile împarte supă și vin ha-manalelor.

Diavoli înghit supa cu o gură de bălaur, își șterg buzele cu dosul palmei și se reped să se culce.

Incetul cu incetul, ochii ni-se învață cu semi-întunerecul; putem vedea sala întreagă, până-n fund. Unii dorm cu capul pe masă; alții — cei cari cunosc bine localul — s'au ghemuit pela colțuri, unde se pot răzima. Și dorm sforăind, cu gura deschisă, cu șapca pe ochi. Alții s'au întins pe jos, cu o gazetă la căpătâi.

Coborâm în pivnițe; un fluture de lumină aruncă raze palide. Ce priveliște!... O grămadă de nenorociți, întinși unul lângă altul, ca niște cadavre, dorm pe pământul umed, sub tavanul scund, între pereții plini de igrasie. Dorm așa, — și cine știe dacă ei sunt mai nenorociți decât cei cari nu pot dormi în paturile lor scumpe!

...leșim afară. Un orologiu bate de două-ori, în depărtare. Noaptea e înstelată.

Ce limpede e văzduhul și ce înalt e cerul!

Respirăm cu nesațiu, — și plecăm mai departe.

Anul trecut, poliția »a luat măsuri« împotriva flașnetarilor. Cele din urmă cutii numite »orga de Barlearia« au fost confiscate și închise în-

tr'un pod de muzeu, ca să nu mai asurzească pe trecători. Iți trebuia multă inițiativă ca să mai auzi o astfel de orgă. Trebuia să corupi pe vr'un pașnic de muzeu și să cânti singur, sau să te duci undeva, departe, la vr'o serbare populară...

Toți erau mulțămiiți, că în sfârșit, orga de Barlearia n'o să mai chelălăiască de aci 'nainte.

A venit primăvara. Deschizi fereastra și te îmbeți de adierea vântului. Tresari. Presimți un nou dușman. Da, un nou dușman vine să te turbure, o, nefericit locuitor al Parisului!...

Un dușman modern, neînduplecat, și precis, ca un savant american: fonografele ambulante, așezate pe o măsuță, ca colțul străzilor liniștite... Nepăsători de neurastenia noastră, flașnetarii de odinioară, în loc să răsucescă manivela, schimbă discurile negre ale fonografelor.

Și discurile urlă ca trompetele de cavalerie, ca tenorii italieni, ca primadonele în amurg.

Asvârlă cinci parale, și dacă ai cumva părul mare — semn că ești sentimental — fonograful începe să cânte o romanță tristă.

Pleci îngrozit. La un alt colț, un alt fonograf, foarte vechiu, face ca măgarii, geme, strigă ca ober-chelnerii, mugește și imitează furtuna...

Hotărât a zis bine înțeleptul:

»Totul e o transformare. Nimic nu se creiază și nimic nu se pierde în univers...»

Stagiunea teatrală e pe sfârșite...

Ca ultima pălpăire a agoniei, un potop de piese a năvălit pe scenele parisiene. Sunt drame

nici nu concordă cu atitudinea înțeleaptă a guvernului francez. Tonul agresiv al numitului ziar parizian nu va putea să înstrăineze nici simpatia ce o are Franța pentru români, nici pe aceștia față de sora lor mai mare...

Suntem de acord cu frații din regat. Intr'adevăr, numai pentruca să jubileze Izvolsky, oricât noi cei de aici nu putem să ne încălzim pentru politica lui Aehrenthal, atât de prielnică feudalilor maghiari, nu e mai puțin adevărat, că înțelegem și împărtășim bucuria cu care a fost primit la București Lueger, pe care ungurii tocmai acum îl îmblătesc mai tare, dupăcum suntem mândri și de cinstea ce li s'a făcut fraților din regat prin vizita la București a Kronprințului Germaniei.

Toate acestea nu trebuie să supere pe francezi, a căror cultură pătrunde tot mai mult printre români, pe cari îi avem dragi și-i privim ca pe cei mai autorizați reprezentanți ai rasei latine, rasă carei aparținem și a cărei înălțare este cel mai dulce ideal al nostru.

M. Sa împăratul la Budapesta. M. S. va sosi în 4 Mai la Budapesta unde va șede timp de 6 zile.

Palatul cultural din Brașov. Conform hotărârii ce s'a luat în anul 1907 la aniversara de 40 de ani a încoronării M. Sale împăratului ca rege al Ungariei, în orașele mai mari din provincie se vor înființa așa zise »palate culturale« în cari conform legii se vor cultiva »toate ramurile culturii potrivit împrejurărilor locale«. În realitate însă ele vor servi numai pentru întărirea și răspândirea culturii ungurești și vor fi un nou mijloc de maghiarizare și vor nesocoti »împrejurările locale«, cari ar cere cultivarea tuturor culturilor naționale din locul respectiv. Ziarul sașilor din Brașov »Kronstädter Zeitung« protestează împotriva palatului cultural din Brașov și spune că municipalitatea orașului nu se va putea alătura la acest proiect numai decât în cazul când el va ține seamă și de cultura nemaghiarilor din Brașov.

în câte un act, melodrame îngrozitoare, comedii trase de păr, și farse triviale.

Criticii teatrali înădușesc și se plâng că nu e zi lăsată de Dumnezeu, în care să nu pornească bilețele dela autori dramatici.

— Fiți gentili, ilustre maestre și poftiți la premiera mea. Păreră d-voastră va fi cel mai bun judecător al piesei mele.

Se plâng ilustrii maestrii, — și se duc la teatru plictisiți dinaintea. Cu două—trei adjective condamna sau înalță pe actori și bat pe umeri sau în cap pe autorii dramatici...

Dintre ultimele piese jucate zilele acestea, ceva mai serioasă pare *L'ex* (Aceea ce nu ți-e nimic.) a lui Leon Gandillot, autorul unei comedii *Spre dragoste*, reprezentată cu mult succes anul trecut...

Pentru la vară, s'a anunțat sosirea operei rusești din Petersburg, unită cu cea din Moscova.

Iubitorii de muzică sunt foarte nerăbdători, întrucât operele rusești pe care le va reprezenta trupa aceasta uriașă, sunt socotite printre cele mai bune. Reprezentațiile de operă rusească vor avea loc la teatrul Chatelet, cel mai mare teatru din Paris și unul dintre cele mai mari din lume.

Cine nu cunoaște opereta *Văduvioara veselă* ?

La Paris ea s'a predat abia acum și a fost foarte mult aplaudată.

»Văduvioara veselă« a fost consacrată ca tipul operei.

Cred că ar fi interesant un mic istoric al acestei operei :

Când s'a jucat întâia oară ea a fost primită cu răceală. Un singur om a aplaudat-o : Sliwinski, un impresar foarte cunoscut. El cumpără piesa,

Implinirea acestei nădejdii e tot atât de imposibilă ca bunăoară trecerea deputaților sași în opoziție...

Noi vase de război »Dreadnought«. Precum s'a mai anunțat, ministerul comun de război proiectează construcția a trei mari vase de război tipul »Dreadnought«. Construcția unui vas din acest tip costă 55 de milioane de cor. Delegațiile vor trebui să voteze noile credite reclamate de aceste înarmări pe cari conflictul austro-sârbesc ni le-au lăsat moștenire.

»In sfârșit!« Așa exclamă titlul unui articol din »Reichspost« din Viena scris de un »distins om politic din Ungaria«. Autorul se bucură că în sfârșit prin demisia cabinetului țara a scăpat de un guvern oligarhic care făcea propagandă antidinastică și antimonarchistă. Arată întâi mizeria economică și politică și chiar și sanitară pe care guvernul a provocat-o sau a perpetuat-o, ațâțând mai ales diferitele popoare una contra celeilalte.

Ziarele jidano-feudale din Viena firește caută să arate că Ungaria nu poate fi cârmuită decât cu ajutorul coaliției și dinastia și monarchia trebuie să sufere și mai departe ațâțarea poporului unguresc contra imperiului. Dar acum »marele martir al reumatismului național«, d. Francisc Kossuth, a căzut. Coaliția a călcat pactul cu coroana, căci a pus în discuție banca națională în loc de a legiui votul universal. Cea ce sperjuriu nu au voit să facă trebuie să vie oameni de cinste ca să îndeplinească : votul universal. Programul lor trebuie să fie votul tuturo și dreptatea față de nemaghiari. Cu ajutorul acestui nou regim se va putea alege un parlament care va împlini bucuros toate necesitățile drepte ale ideii monarchiste.

Situația politică.

În viața politică nu s'a ivit încă nici un moment, care se vestiască o schimbare. Evenimentele se desfășură pe calea lor firească, fără întorsături repezi și fără surprinderi. În liniște, par'că ar fi vorba de o întâmplare banală, apare decretul imperial, prin care să ia la cunoștință demisia cabinetului Wekerle, căruia i-să încredințază

închiria un teatru din Berlin și o jucă pe propria lui socoteală. Un an după aceea »Văduvioara veselă« a fost reprezentată în Londra și New-York, cu un succes extraordinar. Ziarele vorbiră. Din toate părțile s'a cerut voia de a fi tradusă.

145 de scene germane o reprezentară și după ele, alte 154 americane și 135 engleze. A fost jucat în treizeci de țări ; China, Hindustanul și Siberia au aplaudat-o ca și cele mai rafinate centre.

Intr'un cuvânt, s'a jucat de 18.000 de ori în toată lumea... Când va veni oare vremea să se joace și »Moș Ciocârlan« al nostru, de atâtea ori ?

Paris, 28 Aprilie.

Tristan.

Cântec popular.

(Cules de Maria Iorga.)

Peste Murăș, peste tău,
Ard două lumini de său ;
Ziua plouă, noaptea ninge,
Nime nu le poate stinge,
Fără maica mea când plânge.
Când plânge de jale mare
Că m-a crescut fală mare
Și ea hasna nu-mi mai are.
Când hasna mi-ar fi d'avut
La străini că m-a vândut,
Cu bani curați de hârtie,
La oameni de omenie,
Cu bani curați de argint,
La oameni cu mult pământ

conducerea interimală a afacerilor. În jurul acestui decret să fac apoi combinații, ca și mai înainte, și să dau declarații, cari nu pot spune nimic nou.

Dar în mijlocul discuțiilor obișnuite, un lucru se limpezește din ce în ce mai mult: coaliția își trăiește ultimele zile. O conlucrare a partidelor, din care se compune coaliția de azi, nu se mai poate închipui, nu numai din cauza programelor deosebite, ci mai cu seamă pentru ura veche înrădăcinată între feudații lui Andrássy și oamenii setoși de putere, ai lui Kossuth.

Prin dispariția coaliției, puterea va trebui să ajungă neapărat în mâna kossuthiștilor, căci ei formează majoritatea camerei. Fără ei și în contra lor orice guvern s'ar face imposibil. Firește, dacă țin să li-se dea puterea, kossuthiștii vor fi siliți se elimineze din programul lor punctele, cari nu pot găsi aprobarea Coroanei. În schimb, Coroana va face și ea unele concesii kossuthiștilor.

În cercurile politice ungurești s'a și început să se vorbiască despre un nou pact dintre Coroană și partidul kossuthist.

În înțelesul acestui pact, M. Sa asigură partidul kossuthist, că mai târziu se va învoi la înființarea băncii autonome, iar kossuthiștii promit, că vor face reforma electorală pe baze cu mult mai largi decât proiectul lui Andrássy.

Că combinația aceasta nu e numai o scornitură goală, sunt mai multe dovezi. Wekerle a avut ieri o convorbire de peste o oră cu Justh, care este astăzi cel mai înfocat aderent al băncii autonome. Și cel dintâi, care va fi primit în audiență de către M. Sa, tot Justh este. Aceste mici semne exterioare ne dovedesc îndeajuns pe ce cale și în ce înțeles se caută o apropiere.

Cabinet kossuthist?

Un ziar kossuthist de aseară scrie : În partidul nostru domnește mare însuflețire pentru atitudinea energică și hotărâtă a lui Kossuth. Ca majoritate noi pretindem să ni-să dea puterea și să conducem noi de aici înainte destinele țării, cu responsabilitatea noastră. Partidul kossuthist va ști să realizeze fără întârziere reforma electorală și totdeodată se va îngriji se înființeze banca autonomă, cel mai târziu până la începutul anului 1911. Partidul în unanimitate dorește desfacerea coaliției, pentrucă 67-iștii au luat poziție pe față în contra băncii autonome. Reforma electorală se va face fără pluralitate. Iar în chestiunea băncii, sperăm să câștigăm și pe M. Sa pentru părerile noastre, mai cu seamă, că M. Sa s'a dovedit mai concesiv în timpul din urmă.

Reforma electorală.

Se comentează mult următoarea declarație a unui politician kossuthist, bun cunoscător al situației :

În timpul din urmă tot mai des se vorbește despre reforma electorală, și fără îndoială că aici zace cheia situației. Partidul kossuthist va realiza această reformă conform programului său. Noi cerem vot universal, egal, secret și după comună. O astfel de lege electorală dorește și M. Sa. Dacă reforma electorală nu se va face în înțelesul acesta, sunt sigur, că criza, oricum ar fi rezolvită, va trebui să izbucnească din nou...

Păreră aceasta e confirmată și de un ziar din Budapesta, care scrie :

În clubul partidului kossuthist s'a ivit dăunzică ideea, că oare nu s'ar putea încheia un nou pact cu Coroana, pentru rezolvirea crizei.

Pactul acesta, firește, nu s'ar mai încheia între Coroană și coaliție, ci între Coroană și partidul kossuthist. Pactul ar fi următorul : M. Sa asigură partidul kossuthist că mai târziu își va da învoirea la înființarea băncii autonome. În schimb partidul se obligă să realizeze reforma electorală, pe baze largi, democratice, așa cum s'a spus în mesajul tronului...

Se zice, că nici Kossuth n'ar fi avut nimic de obiectat împotriva acestei propuneri.

Rolul lui Tisza.

Șirul de audiențe se va începe negreșit în săptămâna viitoare. Intre cei dintâi, cari vor fi primiți de către M. Sa, este și contele Tisza. Audiența lui Tisza a fost propusă de însuși guvernul, care ar dori, ca în caz de alegeri noi, să între și Tisza în acțiune. Se crede, că Tisza ar putea să câștige un frumos număr de mandate și-ar ajuta la rezolvirea crizei. În privința aceasta e interesantă o ieșire de-a lui Apponyi:

— *Numai acum văd ce greșală am făcut prin nimicirea vechiului partid liberal.*

În cercurile politice face mare senzație viitoarea audiență a lui Tisza. Apponyi a declarat, că în suși Wekerle a propus, ca Tisza să fie, printre cei dintâi, ascultați de M. Sa. Un vechiu liberal s'a pronunțat astfel despre audiența aceasta:

Tisza se va purta și de astădată corect. Va spune M. Sale, că acum n'are de gând să pornească nici o acțiune, și-l va sfătui pe M. Sa să guverneze mai departe cu ajutorul cabinetului actual, și pentru înlesnirea acestuia, să facă anumite concesiuni militare...

Răvașe din Craiova.

Un omaj lui Traian Demetrescu. — Heidelbergul de altădată. — Statua lui Cuza. — Filantropism și Primul căzut.

Intr'o mahala sărăcăcioasă, dintr'un oraș sgomotos, să stîngea, cu venirea primăverii, un suflet duios și chinuit, pe care timpul îl ascunse curând în negura uitărei. Doar melancolia vr'unui tinăr, după ce i a înțeles viața sbuciumată, din cele două ale sale romane, sau a vr'unui visător, care i-a zărit simplu-i loc de odihnă veșnică, mai răscolesc trecutul.

Bietul poet! Deșteptându-se dintr'un vis urît care i-a fost copilăria, și încercând să pășească în acest haos, care-i viața, isbit de asperitatea ei, cu primul pas făcut, s'au ivit și primele lacrimi nescacate, în ochii-i liniștiți ca marea. Și atunci, sârmanul boem, cu fire senzitivă, sbuciumat de dureri personale și mai ales de ale celor mulți și fără pâine — cum adesea îl găsea timpul și pe el —; sau, să aruncă în luptă viforoasă, sbătându-se pentru toți, sau se retrăgea într'un colț solitar, din natura veșnic fermecătoare, unde părea că înțelege taina vieții:

»Iubirea este cea mai serioasă afacere a vieții«.

Și clipă cu clipă și-a brodat zilele mereu amare, în opera ce-a lăsat, din care literatura va opri foarte puțin.

În versuri corecte, simple, curgătoare și duioase e țesută aceiași poveste:

»Iubiți-vă! viața trece,
»În inimile iubitoare.
»Ca adierea unei seri,
»E cald, senin — sunt primăveri«.

sau:

«Am tras și eu la întâmplare,
«Biletul meu și l'am plătit,
«În el stă scris aceste vorbe
«Nu poți fi fericit!»

ori:

«Ești beat, — mi-a zis el filosofic.
«De fericire, de senin,
«Curând o să le 'neci, ca mine,
«Pe toate'n lacrimi și învin!»

Cele două romane sunt o oglindă a timpului și a vieții mai ales, »Cum iubim«, — în care ideile ibseniane privitor la femeie, admirabil înjghebate — va fi veșnic nou. Poetul admite:

— »Aide! uită că ești doamnă și că ai bărbat,
o formă,
»Neclioplită de om strașnic, îmbrăcată 'n uni-
formă«;

Cu o singură condiție, să poată avea curajul de a fi o »Noră«.

Ca cronicar, mi-am permis această pioasă aducere aminte, fiindcă zilele acestea, se vor împlini treisprezece ani, dela moartea poetului craiovean.

Un buchet de artiști dela cele trei teatre Naționale, au dat viață și pe scena locală duioasei piese germane »Alt Heidelberg« care a fermecat pe curioșii spectatori craioveni, pentru câteva clipe, de a căror plăcere estetică mă îndoiam mult, fapt ce a fost confirmat a doua zi, când piesa nu s'a mai putut juca din lipsa de spectatori.

Ce viață frumoasă duce studentul german! Clipele de tinereță sunt cele mai frumoase amintiri din viața sa, cari vor rămâne ca visuri fermecătoare, ce se vor lăsa peste ăceastă viață tristă ca o perdea diafană, prin care se zăresc alte lumi.

Sunt amintiri de-acelea cari l-au îndemnat pe Zola să exclaim: »Heurense, ceux qui ont des souvenirs«.

Iubirea poporului, care nu l-a cunoscut în desăvârșita-i măreție, răsbună, după o jumătate de veac, memoria marelui Voevod Cuza, dovedind că domnia adevărului nu poate fi întunecată de aceea a minciunii. Chipul cum cei sârmani dau bucuros bănuții pentru a vedea înălțându-se maiestos statua binefăcătorului lor, surprinde și pe cel mai izolat sceptic. Și mai ales surprinde atitudinea, pasivă, față de inițiativa, pentru celalalt monument, al independenței, par'că în mintea lor se face procesul dintre cauză și efect.

Proverbiala filantropie română de pe alte timpuri mai bune, care părea a se fi stins odată cu ele, reînvie iarăși. Doi bogătași simpli, din județul a cărui capitală e orașul nostru, se întrec în fapte cu totul nobile. Ei poartă două nume curat românești, ca și sufletul lor: *Petre Trăistaru și Marincu*. Primul a înălțat singur o biserică falnică, pentru care a cheltuit 150.000 lei, iar în luna viitoare se va preda autorităților sanitare un spital cu totul modern, cu 32 paturi, sală de băi, pavilion de boale contagioase, *etuvă de desinfectare*, etc, pentru care a vărsat până acum pentru clădire și instalare 150.000 lei, la care apoi se va adăuga suma de 200.000 în rentă, pentru întreținere. Al doilea a clădit și înzestrat o școală elementară de agricultură și plănuiește încă una de menaj.

Toate aceste într'o comună rurală *Poiana*.

În acest timp de glorie a trecutului, pentru o mai bună orientare a viitorului, va fi înlocuită, cu un mic monument și crucea veche și necioplită de pe mormântul dela Calafat, a primului soldat căzut în războiul pentru neatarnare.

Craiova, 15 Aprilie 1909.

Al. Sever.

Studii statistice.

De Eugen Brote.

XX. Românii din ținutul Alba-Iulia.

Ținutul Alba-Iuliei cuprinde valea Ampoiului, a Gelzei și a Geoagiului. Teritoriul este mărginit spre răsărit de Murăș, spre sud și vest de dealurile Geoagiului și spre nord de Munții-apuseni. Un oraș și 57 sate sunt așezate aci, din care 56 sate sunt românești, 1 maghiar și orașul mestecat. Orașul Alba-Iulia are 11.500, Zlatna 3800, Mogoș 3000 și Teiușul 2900 locuitori, 18 sate au peste 1000 locuitori.

La anul 1880 erau 54.966 locuitori și anume 47.034 români (85.57 proc.) și 7932 alții. La anul 1900 numărul lor a crescut la 68.896, din cari erau 57.642 români (83.67 proc.) și 11.254 alții. Creșterea este de 13.930 sau de 1.26 proc. anual. Românii au sporit cu 10.608 sau cu 1.13 proc., alții cu 3322 sau cu 2.09 procente. Deși procentul de creștere al românilor este corăspunzător, pozițiunea lor numerică totuși a slăbit cu aproape două procente.

În satele românești locuiau 47.075 suflete și anume 43.573 români (92.56 proc.) și 3502 alții. Numărul locuitorilor s'a urcat la 56.503 din cari 52.416 erau români (92.77 proc.) și 4087 alții. Românii au sporit cu 8843 sau cu 1.01 proc., și alții cu 585 sau cu 0.83 proc. în 3 sate cu 2510 români scad numărul lor (Galda-de-sus, Coșlar, Feneș); 4 sate cu 4716 români rămîn aproape staționare (Mogoș, Valea-Geoagiului, Mesentea, Galați); 5 sate cu 3426 români sporesc cu mai puțin decît jum. de proc. (Cetea, Beldiu, Răcătău, Valea-Mare, Băcăinți); 18 sate cu 14.047 români cresc dela jum. pînă la 1 proc. (Cristești, Rimeșsat, Geomal, Geoagiul-de-sus, Cricău, Galtin, Trimpocle, Valea-dosului, Petringeni, Găureni, Ampoița, Tăuși, Inuri, Cîrna, Sarasău, Bulbuc, Ceru-Băcăinți, Homorod); 22 sate cu 14.932 români sporesc peste 1 proc. (Gîrbova-de-sus, Gîrbovița, Gîrbova-de-jos, Stremți, Teiuș, Intregalde, Benic, Craiva, Tribu, Galda-de-jos, Sînt-Imbru, Presaca, Poiana, Telna, Ighel, Bucerdea-vinoasă-ungurească, Bucerdea-vinoasă, Ighiu, Chișfalău, Păclișa, Acmariu, Curpeni); 4 sate cu 3942 români au un spor ce trece și peste 2 proc. (Zlatna, Metes, Șard, Bărbant).

Numai în 8 sate minoritatea ajunge a fi remarcabilă, în toate celelate 48 ea dispare. Din aceste 8 sate în 5 procentul de creștere al majorității este mai urcat decît al minorității. (Zlatna, Ighiu, Stremți, Șard, Bărbant; în cele trei din urmă minoritatea scade la număr). În Cricău atît majoritatea cît și minoritatea cresc deopotrivă puțin. În Valea-dosului, unde se aflau numai 3 ne-români numărătoarea dela anul 1900 înregistrează 107. În Teiuș minoritatea sporește foarte repede (3.50 proc., anual) și a ajuns la 1255 suflete față cu 1623 români.

În Oieșdea, singurul sat maghiar, erau 753 locuitori, 349 români (46.34 proc.) și 404 alții. Numărul lor a sporit la 886, din cari 393 români (44.40 proc.) și 493 alții. Procentul de creștere al românilor (0.63 proc.) romine cu mult înapoi față cu cel al altora (1.10 proc.).

În orașul Alba-Iulia, comună mestecată, erau 7138 locuitori, cari au sporit la 11.507 (spor 4369 sau 3.06 proc.). Românii s'au ridicat dela 3112 (43.58 proc.) la 4833 (42.00 proc.), au sporit deci cu 1721 sau cu 2.76 proc., precînd alții au crescut dela 4026 la 6674, adică cu 2648 sau cu 3.28 proc. Garnisoana din oraș, care n'a fost consemnată la anul 1880, este înregistrată în numărătoarea din anul 1900 cu 1838 așa că poporațiunea civilă se reduce la 9669. După ce în clasificarea după limbă nu se ține seamă de partea civilă și militară a poporațiunei, nu se poate constata în mod precis încît garnisoana a modificat procentul de creștere al naționalităților. Mai sunt în oraș și 1647 ovrei, cari își schimbă după vremuri naționalitatea. Majoritatea relativă o au maghiarii cu 5200, lor le urmează românii cu 4800, și în coadă sunt germanii cu 1200.

Inrăutățirea situațiunii numerice a românilor în acest ținut provine din creșterea mare a ne-românilor în oraș și în Teiuș, unde numărul lor s'a urcat dela 735 la 1255. În ambele aceste două localități numărul neromânilor a sporit dela 4761 la 7929 sau cu 66 proc. Scăzînd aceste cifre din numărul total al neromânilor din întreg ținutul mai rămîn numai 3171 neromâni cari au sporit la 3325, un spor de 154 sau de abea 5 proc., în 20 ani.

Contra pistruielor și alunițelor

să folosiți

Crema și săpunul de lapte benzoic

original a lui KÁRPÁTI,

fiind unicul cosmetic ideal pentru mâni și față. În câteva zile depărtează pistruiile și toată necurătenia pielii. Comandele de 6 doze se expediază franco. Se poate căpăta dela preparatorul **Kárpáti János farmacist în Arad, Boros-Béni-tér Nr. 15**; precum și dela drogueriile și parfumeriile din Arad. Magazin principal în Budapesta: farmacia Török József Király-utca Nr. 12.

Să nu folosiți și să nu primiți numai cremă de lapte benzoic a lui Kárpáti, prețul 1 cor. și săpun de lapte benzoic, prețul 70 fil. Să vă păziți de imitațiuni!

Din Străinătate.

Masacrele din Persia. Petersburg, 29 April. Ziarele semnaleză începerea unei mișcări populare anti ruse în Persia septentrională. Cavaleria persană a tras focuri asupra unui detașament de cazaci la 25 de werste la sud de Djulfa. S'au ținut meetinguri de protestare în contra trupelor ruse la Reșet și la Giljan. S'a decis a se opune rușilor o rezistență extraordinară. Un detașament de Bahtiarî comandați de Sultanul Ispahan merge spre Teheran în contra șahului.

Drumurile pentru importurile de proviziuni la Taebriș sunt deschise. Negocierile endșumenilor cu șahul urmează; șahul face toate promisiunile chiar cu privire la amnistie, însă făgăduielile sale sunt primite, cu îndoială. Situațiunea generală este așa că poate provoca noi complicațiuni primejdioase pentru europeni.

Recunoașterea independenței Bulgariei. Berlin, 29 April. »Vossische Zeitung« află din Sofia că împăratul Wilhelm a telegrafiat din Corfu regelui Ferdinand, felicitându-l cu ocaziunea recunoașterii independenței.

Sofia, 29 April. Cercurile politice asigură că ministerul de externe, generalul Paprikow, a înmănat regelui Ferdinand o scrisoare autografă foarte cordială trimisă de către țarul Rusiei.

Evenimentele din Turcia.

Mișcarea reacționară.

În vreme ce partea europeană a imperiului turc, în nădejdea unor vremi mai frumoase, sărbătorește cu elan pe noul Padișah, în partea răsăriteană a imperiului, unde încă n'a pătruns curentul pornit de către junii turci, a izbucnit cu furie mișcarea reacționară, ațâțată de către refugiații vechiului sistem, oamenii lui Abdul-Hamid. Ei vor să organizeze o revoluție, asemenea celei din Salonic, pentru a răsturna noul regim. Junii turci vor avea mult de furcă cu aceste elemente, până să le răușesească a le face deplin inofensive. Viața creștinilor din Asia-mică e deci din nou amenințată și va trece încă multă vreme până să se consolideze ordinea în împărăția semilunei.

Cine a felicitat întâiu pe noul sultan ?

Ziarul »Minerva« din București află că întâiul diplomat care a felicitat pe Mohamed V. a fost ministrul României la Constantinopol, d. Papiniu.

Serbările din Constantinopol.

Constantinopol, 29 Aprilie. — Ziua suirei pe tron a noului sultan a fost declarată ca serbătoare oficială. Toate birourile sunt închise; deseară vor fi iluminațiuni. Suirea pe tron a fost comunicată telegrafic tuturor misiunilor diplomatice din străinătate și în toate provinciile. De ieri sosesc numeroase depeși de felicitări către sultan, către adunarea națională, comandamentul superior al armatei și către Poartă.

Formarea noului cabinet.

Constantinopol, 29 Aprilie. — Se zvonește că fostul mare vizir Kiamil pașa a fost arestat. Marele vizir, actualul Tewfik pașa, a fost însărcinat cu formarea noului cabinet.

Desființarea comitetului tinerilor turci.

Berlin, 29 Aprilie. — »Berliner Tageblatt« află din Constantinopol că ministrul de războiu va interzice ofițerilor de-a face parte din comitetul tinerilor turci. Comitetul va fi redus la un rol neînsemnat sau se va dizolva cu totul din moment ce și-a făcut datoria. În parlament comitetul va fi reprezentat prin partidul național-liberal.

Totalul arestărilor și execuțiilor tinerilor turci.

Berlin, 29 Aprilie. »Lokalanzeiger« află din Constantinopol că tribunalul militar va trebui să execute 3000 de oameni în două zile. În 24 de ore au fost executați 200 de ofițeri, 50 de soldați, 70 de hodje și 40 agenți polițienesci. După știrile primite de același ziar din Londra, tinerii turci ar fi arestat în total 10.000 de oameni.

Aproape toți locuitorii palatului Yıldız vor fi aduși înaintea tribunalului militar. Și la Smyrna s'au operat număratoase arestări. Se afirmă că și fiul fostului mare vizir Kiamil pașa se află printre conspiratori.

Reacțiunea din Asia-mică.

Berlin, 29 Aprilie. »Lokalanzeiger« află din Constantinopol că prințul Burhan Eddin a început să concentreze trupe în Anatolia. Fugarii din Constantinopol se strâng în jurul lui. Hodjele din orașele principale ale Anatoliei, precum sunt orașele Ismid, Conia, Aleppo, Agora și din stațiunile principale de căi ferate predică războiul sfânt contra tinerilor turci. În districtele 4, 5, 6 și 7 au fost arestați mai mulți ofițeri tineri turci de către hodje și populațiunea fanatică.

Sălbăticiii îngrozitoare la Adana.

Roma, 29 Aprilie. Agenția Ștefani află din Constantinopol că depeșile consulare din Adana anunță că cruzimile mai continuă. Se afirmă că într-o localitate aproape de Adana 100 de misionari ar fi fost arși de vii într-o biserică. Excese de tot felul se petrec în întreaga regiune.

Măcelul creștinilor în Asia mică.

Colonia, 29 Aprilie. În Asia mică, măcelul creștinilor s'a început din nou în toată regiunea Adaniei.

Urmărirea elementelor reacționarilor.

Constantinopol, 29 Aprilie. Fruntașii partidului tinerilor turci au luat măsuri severe în ce privește supraveghierea fostului sultan în domiciliul său actual. Aceste măsuri tind a împiedica orice încercare de sinucidere a sultanului și a zădărnici intrigile reacționare ce ar putea porni dela sultan sau cari ar putea pătrunde din afară la dânsul. Urmărirea energică a elementelor reacționare, care continuă și acum, are același scop.

Fostul sultan a provocat mișcarea contra creștinilor.

Constantinopol, 29 Aprilie. — Comitetul pentru »Uniune și Progres« și unele cercuri guvernamentale sunt în posesiunea unor documente incontestabile, cari probează că mișcarea contra creștinilor din Turcia a fost opera fostului sultan Abdul Hamid.

Demonstrațiunile contra creștinilor au fost organizate de câțiva emisari curzi, plecați de curând din Constantinopol. Măcelurile din Palestina și Egipt, săvârșite din motive religioase, sunt opera lui Izzet-pașa, vechiul favorit al sultanului

și al membrilor camarilei din palatul Ildiz. Cercurile liberale sunt convinse că fostul sultan a provocat aceste turburări numai pentru a discredita regimul tinerilor turci și de a provoca o intervenție a marilor puteri spre a nu-și pierde tronul.

Schimbarea de tron și puterile.

Roma, 29 Aprilie. — Presa nu prea face comentare cu privire la schimbarea de tron în Turcia. Din toate părțile se speră că Reșad va fi un bun domnitor.

Viena, 29 Aprilie. — Cercurile diplomatice din localitate sunt de părere că schimbarea tronului turcesc este o afacere absolut internă a Turciei. Căderea sultanului Abdul Hamid, se regretă din punct de vedere particular, ea însă nu poate servi ca motiv pentru o acțiune internațională.

Londra, 29 Aprilie. — »Daily Mail« află din Petersburg că schimbarea ce a intervenit pe tronul Turciei se consideră în Rusia ca un pericol pentru pacea europeană. Cercurile politice rusești sunt de părere că un imperiu care se sprijine pe baionete, nu poate fi de lungă durată.

Paris, 29 Aprilie. — Președintele Fallières a telegrafiat noului sultan Mehmed V. spre a-l felicita pentru urcarea sa pe tron.

Paris, 29 Aprilie. — Cercurile politice de aci au primit cu mulțumire proclamarea lui Reșad pe tronul Turciei. Se crede că detronarea se va face sub condițiunile garantate de marile puteri. Tinerii turci de aici primesc știrile din Turcia cu o plăcere evidentă.

Cum a fost ex-sultanul transportat la Salonic ?

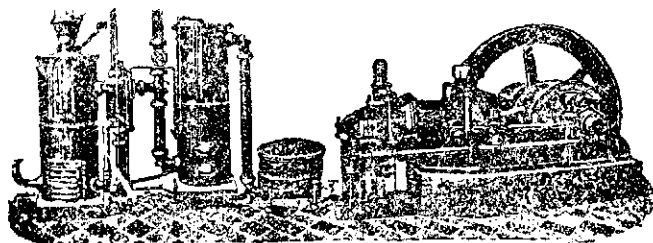
Noaptea trecută Abdul-Hamid a fost urcat pe la ora 1 și jum. dimineața într'un vagon și expedit la Salonic. Numai unele persoane inițiate știau despre aceasta. Câteva minute înainte de miezul nopții au sosit mai mulți adjutanți ai ex-sultanului la gară. Apoi soldați au închis peronul, și pe linie se aduseră câteva vagoane de lux. Din vagonul cel dinău s'a dat jos sultanul care avea un aspect cadaveric. El era îmbrăcat într'un costum civil cenușiu și purta o jiletcă albă; pardesiul era de culoare închisă. Din cauză că nu și-a putut văpsi barba, era albă. Nimeni nu l-a salutat. Domnea o tăcere mormântală. Când aduse sultanul mâna la frunte, în semn de salut, ofițerii i-au răspuns la salut. Cu mare greutate a putut fi urcat în vagonul-salon, ajutat și de cei doi fii ai săi: Eli de 17 ani și Kader de 10 ani. În cupele vecin erau 11 femei de harem care însoțesc pe stăpânul lor în exil. Ele aveau pe față văluri străvezii, iar pe umeri mantale. Erau însoțite de doi eunuci și șase servitori. Cadănele aceste atunci vedeau pentru prima-ori ce e un tren de drum de fier. Ele arătau că le place libertatea ce li se oferea. Se uitau curioase pe ferestrele vagonului la cele ce se petreceau în gară. Când s'a pus în mișcare trenul femeile au început să țipe. Trenul a plecat direct la Salonic.

Declarațiile lui Abdul Hamid înainte de a fi arestat.

Un corespondent al unui ziar berlinez află din sferele junilor turci următoarele declarații, cu privire la momentele, în care Abdul Hamid s'a găsit în fața mareașului Șefket pașa: Foarte emoționat, sultanul a declarat, că nici-odată nu s'a îndepărtat dela linia de conduită ce i-a indicat-o constituția nouă.

Pe cei vinovați, cari au provocat ororile contra-revoluțiunii să îi bată mânia lui Dumnezeu. El, sultanul n'are nici o răspundere pentru cele ce s'au întâmplat în ultimele zile. Poate să dovedească aceasta prin faptul, că dela Ildiz nu s'a tras nici un foc asupra junilor turci.

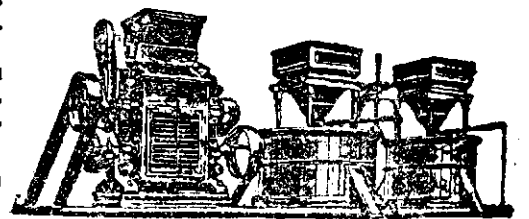
În decursul domniei sale, istoria înregistrează o campanie victorioasă a Turciei în contra Greciei. Mâna sa adeseori a intervenit în momente

Motoare de gaz aerian, de încălzit cu cărbuni de lemn, cocs și cărbuni buni, cel mai ieftin mijloc, fără fum, miros și pericol. Consumarea pe oră de 0,8—2 fileri și putere de un cal.

Motoare de benzină și locomobile de benzină cu cele mai favorabile condiții de plată și cu garanțiunea mai mare. Construire de moară după sistemul cel mai bun.

TIVADAR HOFFMANN
Inginer mehaic antreprenor de clădiri de moară, în (Szeged)
Seghedin.

grele pentru imperiu. «Dacă cu toate acestea se cere abdicarea mea» zice sultanul, »atunci fie voia Domnului, doresc numai atât ca să jurăți cu toții, că viața mea nu va fi amenințată.

Țin să nu mă târâți pe mine și pe copiii mei în mod public pe străzile capitalei. Din parcul acesta mă puteți ridica într-o trăsură închisă și să mă duceți unde voiți. Dar vă rog încă odată cruțați-mi viața. Ce era să fi făcut altceva, decât ce am făcut!? Așa a fost scris în cartea sorții!«

Cum s'a făcut depunerea jurământului.

Constantinopol, 29 Aprilie. — După ce a fost proclamat sultan în palatul Dolmabagece, Reșad s'a dus la ministerul de războiu unde membrii Adunării Naționale, membrii cabinetului erau adunați pentru ceremonia prestării jurământului de credință. Reșad a fost obiectul unor entuziaste ovațiuni. La ceremonia prestării jurământului au asistat puțini străini și un mic număr de diplomați, printre cari ministrul României și cu secretarul legațiunii.

Ziarele, apărute în ediții extraordinare, se dedau la vehemente atacuri contra sultanului detronat și spun că noul sultan este un om de inimă, care va aduce vremuri mai bune în Turcia. În oraș domnește o mare animațiune. Casele sunt pavoazate moscheele iluminate. Noul sultan, încunostiințat că a fost proclamat padișah încă înainte de sosirea deputațiunii Adunării Naționale, a primit zicând că a dorit totdeauna fericirea poporului său și că va lucra cu ajutorul lui Dumnezeu pentru fericirea patriei sale.

Din Italia.

Beatificarea Ioanei d'Arc. — O alegere de balotaj.

— Dela corespondentul nostru special.

Roma, 28 Aprilie.

Beatificarea Ioanei D'Arc.

Săptămâna trecută, Roma a avut o mare sărbătoare bisericească: Papa a beatificat pe Ioana D'Arc.

Beatificarea, în religia catolică, este sfințirea unei persoane, care în viață sau după moarte, a făcut miracole.

Ioana d'Arc, a fost o țărancă, o păstoriță franceză. Acum 400 de ani, când englezii, în luptă cu francezii, invadaseră și supuseseră toată Franța aproape, Ioana d'Arc a avut o viziune: i s'a arătat Maica Domnului și i-a dat poruncă să se lupte contra englezilor, și-i va goni din Franța.

Ioana d'Arc s'a îmbrăcat în zale, s'a pus în fruntea armatei, și cu înflăcărea ce dânsa a deșteptat în rândurile oșlirei, soldații francezi s'au îmbărbătat, au biruit pe englezi și au pus iar în scaun pe regele lor.

Dar niște trădători au dat pe eroină pe mâna englezilor, a fost judecată de preoții francezi trădători, și a trebuit să sufere cea mai teribilă condamnare de moarte: arsă de vie.

A murit cu un curaj care dă fiori numai gândindu-te: cu ochii la cer, nu a făcut decât să repete numele fecioarei Maria, până ce flăcările au copleșit-o toată, și au ars-o.

După câți-va ani dela execuție, s'a revizuit procesul și s'a văzut că Ioana d'Arc a fost condamnată pe nedrept. Dar... era prea târziu.

Au trecut 400 de ani de atunci. Anul trecut, două călugărițe franceze din două mănăstiri diferite, erau bolnave rău: una avea o rană la un picior și alta o rană pe piept. Boala lor dura de mai mulți ani, și nu se vindeca cu nici un fel de doftorie. Călugărițele acestea au întrebunit toate mijloacele de vindecare, și în urmă, amândouă, s'au rugat fierbinte de Ioana d'Arc să le vindece. În somn, le-a apărut Ioana, Fecioara dela Orléans, și a doua zi, amândouă că-

lugărițe numai aveau decât semnele rănilor, boala vindecându-se prin minune.

Acestea două minuni, împreună cu arătările Fecioarei Maria, a făcut ca Ioana d'Arc să fie socotită ca sfântă, și săptămâna trecută, s'a făcut beatificarea acestei sfinte, cu mare pompă.

Numai din Franța, au venit la Roma 40 de mii de pelerini, ca să asiste la ceremonie. Biserica sfântului Petru, a fost împodobită frumos, Papa s'a scoborât în biserică, purtat pe scaun pe umerii a șase oameni, și în fața a peste 80 de mii de persoane ce erau în st. Petru, a în-genunchiat și s'a rugat înaintea icoanei sfinte.

Ceremonia a fost impunătoare și totodată rară: pentru că Papa foarte rar vine în San Pietro și pentru faptul că 40 de mii de pelerini veniseră din Franța într'adins pentru aceasta slujbă.

Negreșit, că ziarele socialiste și anticlericale, ca în ori ce ocazie, au tunat și au fulgerat contra Papei și contra preoților, mai ales pentru că Ioana d'Arc a fost condamnată de preoți. Dar oricum, frumusețea și grandiositatea spectacolului va rămâne veșnică, fericit cel ce a putut asista la aceasta.

O alegere.

O săptămână după beatificarea Ioanei d'Arc, a avut loc la Roma alegerea în balotaj a unui deputat.

Lucru curios: candidatul de deputat este un principe, Caetani. Acesta, deși principe de rasă, nobil, de familie veche, totuși s'a prezentat candidat al partidului democrat, și lucru și mai curios: pentru reușita acestui balotaj, s'au unit să-și dea voturile prințului Caetani republicanii, socialiștii, monarhiștii.

Concluzia ce putem trage din această combinațiune electorală este că în Italia, actualmente spiritul democratismului și al socialismului merge tot mereu crescând, în lupta cea mare contra clasei clericilor, care atâta timp a fost stăpâna Italiei și a Romei.

Și nu doară că acești clericali au fost răi administratori sau prea asupritori cu poporul. Nu, căci în epoca aceea, când clericalismul ținea în mână Roma (până la 1878) evoluția socială era alta și progresele în fașe; dar lumea italiană astăzi este contra clericilor dintr'o pornire anti-religioasă ciudată, născută tocmai aci, în țara catolicizmului și unde cristianismul s'a făcut.

Acum, cu redeschiderea camerei, vom asista poate la o desfășurare curioasă și nouă de fapte. Vom vedea.

Coresp.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 30 Aprilie n. 1909

— Din pricina serbării de 1 Mai a tuturor muncitorilor socialiști, mâine Sâmbătă ziarul nostru nu va ieși. Numărul următor al »Tribunei« va apare deci Luni seara la orele obișnuite.

— O dăruire generoasă. D. Iosif Gall a dăruit suma de 1000 de coroane pentru fondul școalei de fete de sub patronajul »Societății femeilor române din Arad«, condusă de d-na Letiția Oncu.

— Un proces interesant. Intr'unul din multele procese de presă ce avem, o caracteristică divergență de păreri s'a ivit între ministerul public și organele lui judecătorești. Este vorba de procesul pentru »Calvarul« publicat vara trecută. Acuză ridicată de procuror împotriva dlui Const. Savu redactorul nostru responsabil a fost casată de senatul de acuză și de tribunal negăsindu-se nici o vină în publicarea »Calvarului«. Curtea de apel din Oradea-mare a anulat hotărârea asta și a ordonat reluarea procesului. Astfel ieri d. Savu a trebuit să facă din nou drumul la Oradea-mare spre a i-se lua a doua oară interogatoriul în

acel proces. Ceeace este interesant e că însuși judecătorul de instrucție i-a declarat că, procesul nu are nici un temel. »Calvarul«, spunea el însuși, e o înșirare aridă de date și fapte pozitive fără nici un comentariu sau vre o colorare de »afățare« și a declarat că va casa din nou acuza. Nimic nu dovedește mai bine decât cazul acesta cât de puțin să îngerează guvernul în procesele noastre politice...

E chestia însă că ori se va menține ori se va casa acuza, justiția urmează a ne face necontenite șicane și cheltuieli prin nesfârșitele drumuri la Oradea-mare pe cari anume pare-că le sporește citândune nu de-odată pentru mai multe procese, ci pentru fiecare deosebit.

Așa grefierul tribunalului a comunicat ieri dlui Savu în Oradea-mare că la arhivă un teanc întreg de procese contra »Tribunei« ne așteaptă. Va să zică, ori vom fi condamnați, ori vom fi achitați (?) multele cheltuieli sigure echivalează cu mai multe osânde grele.

— Condamnarea fostului deputat Ivanka. Fostul deputat slovac Milan Ivanka a cărui mandat de deputat a fost anulat, a fost condamnat la un an închisoare de tribunalul din Pressburg. Curtea de casație din Budapesta a confirmat ieri sentința aruncând în temniță pe unul din cei mai buni și înzestrați luptători slovaci.

— Adunarea învățătorilor din tractul B.-Comloș. În coloanele acestui prețuit ziar Nr. 82 a apărut un articol cu titlul de mai sus, unde între altele este vorba și de conferința metodologică, la care trebuia să fiu și eu prezent. Este curios, că această conferință metodologică a adus hotărârea că »membrii prezenți își exprimă regretul pentru absența comisarului, deoarece nearătând scăderile, ce a observat la examene, învățătorii nu-și vor putea face o icoană sigură asupra mersului învățămîntului«. Admirabilă motivare!

În cei 2 ani din urmă, cit am fost comisar de examene în tractul B.-Comloș, cred că nu o poate afirma nici un învățător, că după sfârșitul examenelor dintr'o comună n'ași fi ținut cu învățătorii din loc conferința didactică prescrisă de regulament, în care în primul rând am expus observările, iar în al doilea loc am dat instrucțiunile necesare referitoare la metod. În urma acestor observări și instrucțiuni, cred că fiecare învățător și-a putut face o icoană sigură asupra învățămîntului». Așadar motivarea hotărârii referitoare la »regret« cade de sine. Scopul conferinței metodologice e cu totul altul, decât cel înțeles în hotărâre. Acest scop este: Comisarul să expună metodele, ce ar fi mai deosebite la scop, în jurul cărei expuneri apoi să înceapă discuțiile.

Deoarece în actul de scuză adresat P. O. D. prot. Paul Miulescu am arătat motivele, cari mă împiedecă de-a participa, iată ce am zis în partea a doua a acelu act: »La conferința metodologică eu doresc să iau parte, căci ca unii fost comisar de examene îmi și este impus ca datorie. Deoarece motivele de mai sus mă împiedecă de-a putea fi prezent Marți (mai ales fiindcă am să conduc și corul bisericesc) Vă rog dle Protopop, ca conferința proiectată pe Marți după Paști s'o aminați pe altădată și întrucit va fi posibil să-i puneți termen pe o zi de Luni.« Socot că asupra termenului pentru conferința metodologică trebuia să fiu și eu consultat, cu atât mai virtos, că și eu am și alte datorințe și ca învățător și ca cantor.

Dacă ziua de Marți după Paști n'ar fi însemnată în calendar cu litere roșii, eram la conferință. Mă mir că în alte locuri învățătorii pot face să nu meargă la biserică. Noi, pentru așa ceva căpătăm disciplinar. Că conferința a adus deciziunea la propunerea dlui Ioan Popa, ca v. Consistor să nu ne exmită comisari din alte tracte ci fiecare șef tractual să-și ia pe unul din învățătorii din tractul său de comisar, nu e idee veche în acel tract, căci anul trecut încă s'a lucrat pe sub mână, cu aceea deosebite, ca nu șeful tractual să-l ia pe acel comisar, ci v. Consistor să-l numească pe comisar din acel tract și pentru acel tract. S'a dat însă de mal, căci v. Consistor caută scopul suprem al învățămîntului și-și cunoaște mai bine chemarea decunții particulari, cari poate se lasă conduși și de interesele proprii. — Onoare excepțiunilor.

Nădab, 29 April, 1909. Dimitrie Boaru, învățător.

— Un episcop șovinist și mojic. Din Becicherecul mare ni-se scrie cu data

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimito porto-franco. —

de 28 Aprilie 1909: Ludovic *Eröss* episcopul diecezei reformate de peste Tisza face acum comunilor bisericesti reformate vizitațiunea sa canonică. Astăzi a sosit în Becicherecul mare, unde a fost primit în mod solemn din partea autorităților, cum se cuvine a se primi un episcop. S'a dat și un banchet în onoarea lui, la care au participat toate autoritățile și inteligența orașului fără deosebire de religie și naționalitate. Episcopul oaspe însă n'a respectat ospitalitatea, cu care a fost primit, ci în toastul lui a ofenzat confesiunile și naționalitățile. Intre altele a făcut reproșuri fruntașilor din comitat. Torontal, că nu pun preț pe maghiarizare, și ca la dovadă se provoacă, că în Becicherecul mare a văzut firme cu inscripția străină (nemțească, sârbească ș. a.) Toastul (?) acesta a scandalizat nu numai pe maghiarii prezenți ci întreaga societate, atât de mult, încât nemaghiarii nevoind a provoca scandal fără a-i răspunde, împreună cu alți oameni de bun simț, au părăsit în chip demonstrativ banchetul. Episcopul nesocotit și-a închipuit, că e în Dobrișin și că ține o vorbire de cortezie. A și plecat încă astăzi din Becicherec, lăsând cea mai rea impresie chiar și între poporeni săi, cari sunt de răs că au un cap bisericesc, fără tact și mojiic.

— **Nenorociții din Cernova.** E bine cunoscut cazul nefericiților din Cernova. Bieții slovaci osândiți cu o neobișnuită asprime de tribunalul din Rózsahegy, au făcut apel la Tabla regească din Pojon, care în câteva cazuri a mai scăzut pedeapsa. În contra acestei sentințe a Tablei, prim procurorul din Pojon a anunțat recurs de nulitate, la Curie.

Asupra acestui recurs, Curia s'a rostit în ședința sa de alaltăieri. Curia, găsind că e întemeiată acuza prim-procurorului, a nimicit sentința Tablei din Pojon, și a urcat din nou pedeapsa celor câțiva acuzați. În același timp Curia a respins cererea de nulitate a tuturor apărătorilor.

— **Pentru tuberculoșii din București.** Ca în toate capitalele, așa și în București numărul bolnavilor de tuberculoză este foarte mare și se evaluează aproximativ la 12—15000. În timpul din urmă lupta contra grozavului flagel a fost începută cu multă stăruință. Trebuie să înființate spitale și sanatorii de tuberculoși spre a tămădui pe bolnavi și spre a izola pe cei incurabili. Aceasta reclamă mijloace extraordinare și statul singur nu poate jertfi sume atât de mari. Aici însă se arată din nou cunoscuta dărnicie și filantropie românească. Însemnăm ca ofranda cea mai nouă legatul decedatului Manea Belu care a lăsat sanatorului de tuberculoși proprietatea unui imobil și suma de 130,000 de lei în numerar.

— **Conflict între generalul Fejérváry și o casă de editură germană.** Intre fostul ministru președinte al Ungariei, generalul Fejérváry, și institutul bibliografic, care editează »Meyers Conversationslexikon«, s'a iscat un conflict. O notiță din ultima ediție a lexiconului spune că generalul Fejérváry este partizan al absolutismului. Generalul Fejérváry s'a adresat la Viena, cerând ca să se ia măsuri pentru rectificarea notiței. Cercurile din Viena refuzând intervenția, generalul Fejérváry a scris editorului la Leipzig că notița nu corespunde adevărului și a cerut rectificarea ei. Acest incident va putea da loc la un proces interesant în caz când editorul ar refuza să satisfacă cererea generalului.

— **Un teatru comunal în Focșani.** În orașul Focșani (România) se va ridica un teatru comunal. Ministrul de interne a aprobat planul și licitația pentru construirea teatrului din donațiunea de 300.000 de lei făcută de d. maior Paștia, fost senator.

— **Păcăleala reptilei din Cluj.** Nu obișnuim a încresta existența și sporovăielile reptilei din Cluj a lui Moldován Gergely »Ungaria«, dar de data asta păcăleala ce și-a atras este prea hazlie decât să nu o povestim cetitorilor. Dacă nu putem vorbi de »Ungaria« în serios, să o amintim măcar când se face de rîs. Uite cum, d. Moldován Gergely a pîndit o lungă bucată de timp dacă primim un răspuns la colecta și scrisoarea noastră ce am adresat-o dlui Giolitti. Când a crezut însă că a așteptat destul și un răspuns nu ne mai poate sosi, Moldován se suflecă și ne trase o săpuneală sdravănă pentru scrisoarea noastră din chestiune mai ales pentru pasajul ei care vorbește de Trient și Triest. Iar pentru a pune punctul pe i, cum se zice, Moldován încheie cu multă satisfacție astfel:

»Insuși ministrul Giolitti nu a putut să primească cu ceva bucurie o sumă, ce e însoțită de expresii și dorinți tot așa de pismașe și răsvrătitoare, cum sunt celea ale neasfîmpărăților iredentiști din Trient și Trentino. Și despre aceasta poate fi mărturie faptul că pînă astăzi nu a reflectat nimic la năsbuțiile lui Sever Bocu.«

Nu știu cum se făcu însă că în aceeași zi exact, pe când »Ungaria« scria așa, ne sosi, răspunsul dlui Giolitti în care ne mulțamește pentru sentimentele ce am exprimat pentru frații din Italia, voind parcă a-nume să păcălească pe Moldován...

Acum vai de pielea dlui Giolitti, să vezi săpuneală ce-o să-i tragă »Ungaria«...

— **Caz de moarte.** Viorica M. Turdeanu, fetița preotului gr.-cat. din Șimand: Ioan Turdeanu, după o scurtă boală și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului său, în 24 Aprilie a. c. Inmormântarea a avut loc în Șimand Duminecă în 25 Aprilie în prezența unui număr mare de cărturari. — Fie-i țarina ușoară și memoria binecuvîntată.

— **Un paricid.** Țăranul Teodor Doncea din Boroșebeș a fost ucis dăunăzi de un făptuitor necunoscut. Fiul său Stefan a fost imediat bănuț, căci tatăl și fiul trăiau rău. Acum s'au dovedit următoarele. Bătrânul Doncea ținea mai mult la fiul său mic Toader și îl ajuta în vreme ce lui Ștefan îi refuza orice ajutor. Din pricina asta certurile dintre tată și fiu erau dese iar alaltăieri, cu prilejul unei certe, Ștefan în furia sa prinse un par cu care-l lovi pe tatăl său de două ori în cap. Bătrânul muri în scurtă vreme. Ștefan Doncea a fost arestat.

— **Un succes al curei Oprea.** Am arătat că cunoscutul scriitor ungar Rákosi Viktor a fost astă-iarnă în Arad unde a stat timp de 6 săptămâni în tratamentul dlui Dr. Petru Oprea. Acum d. Rákosi publică o scrisoare deschisă în »Budapesti Hirlap« adresată dlui Oprea. Ii mulțamește în termeni foarte călduroși pentru rezultatul excelent al curei ce a făcut, căci spune că nici una din curele ce a făcut pînă acum, nu i-au folosit atât de mult. Pofta de mâncare și somnul i-s'au îmbunătățit, nervozitatea i-sa micșorat, forțele fizice iau crescut și să simte mai bine decât oricând, încât boala sa, nervozitatea stomacului s'a îndreptat foarte mult. Aduce elogiul extraordinare tratamentului său de idroterapie, care e plin de îngrijire și genial și spune că dacă ar trăi în străinătate ar avea succese asemănătoare cu ale preotului Kneipp.

x **Dacă sănătatea vă este scumpă, să beți odată de două ori pe săptămână $\frac{1}{2}$ pahar de apă amară Franz Josef.** Având efect sigur și fiind ieftină, să nu lipsească din nici o casă. Se capătă dela toate farmaciile și prăvăliile.

x »Tokio« extirpător de bătături. Se poate folosi cu succes contra bătăturilor (la picioare), negeilor și contra scortșoarei pielei. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea bătăturilor. — 1 dosă 50 fil. Pentru 60 fil. se trimite francat. Adresa: Tömöri Antal, Cegléd, 1 kerület.

Economie.

Piața de cereale din Arad.

O ploaie bună care ar folosi mult sămănăturilor totuși întârzie a veni. Economii sunt foarte îngrijite de soarta sămănăturilor.

Negoțul de bucate e constant.

Arad, 28 Aprilie.

S'au vîndut azi:

grâu 400 mm.	13.80—14.10
cucuruz 700 mm.	6.80—6.85
secară	9.70—
ovăs	8.10—
orz	8.00—

Prețurile sunt socolite în coroane și după 50 klg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 28 Aprilie 1909.

Grâu pe Mai 1909	27.92—27.94
Grâu pe Oct.	23.70—23.72
Secară pe Oct.	18.68—18.70
Cucuruz pe Mai	15.06—15.08
Cucuruz pe Iul.	15.26—15.52
Ovăs pe Oct.	15.26—29.70
Rapiță pe Aug.	29.50—29.70

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa	— — — —	28 K.	90—29 K.	65 fil.
Din comitatul Albei	— — — —	28 >	65 29 >	85 >
De Pesta	— — — —	28 >	80—29 >	90 >
Bănățenesc	— — — —	28 >	85—30 >	— >
De Bacica	— — — —	28 >	90—30 >	— >
Secară de calitate I	19 >	70—20 >	— >	— >
Săcară de calitate mijloc.	19 >	60—19 >	75 >	— >
Orzul de nutreț, calit. I.	18 >	— — — 18 >	20 >	— >
> > calitatea a II.	17 >	60—17 >	90 >	— >
Ovăs >	I.	18 >	10—18 >	40 >
> >	II.	17 >	80—18 >	— >
Cucuruz	— — — —	15 >	20—15 >	30 >

BIBLIOGRAFII.

La librăria »Tribunei« se află de vânzare următoarele cărți:

No. 24 »Scrieri alese«, de Mumuleanu, Hrisoverghi, Cuciuzeanu.

No. 25 »Catechismul bisericii Budhiste de Miază-zi«, traducere de Gr. Goilav.

No. 22 »Țărmuri bizare«, traducere de I. Răduț.
No. 23 »Valurile vieții« nuvele, tradus de Izabela Sadoveanu.

»Apus de soare«, dramă în 4 acte de Delavrancea. Prețul 2 cor. plus 20 fil.

Nr. 36 Sicilia, (esculere de călătorie, Guy de Maupassant, trad. de Mândru 30 fil. plus 5 filer.

No. 21 »Povestiri vânătoarești«, de Ioan Targheniev.

Poșta Redacției.

Dlui I. Dimitr. în Brad. Am primit. Mulțămim. Incurând vom răspunde mai amănunțit.

Poșta administrației.

Dlui George Dudulescu, Miersig. Am primit suma de cor. 18 — deci abonamentul D-voe plătită pînă la finea anului 1909.

Redactor responsabil Constantin Savu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Apa minerală: **Phönix din Buziaș**

învieorează, vindecă.

Recomandată de medici. — Depozit general la firma:

Pollák József

Arad, József főherczeg-ut 11.

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

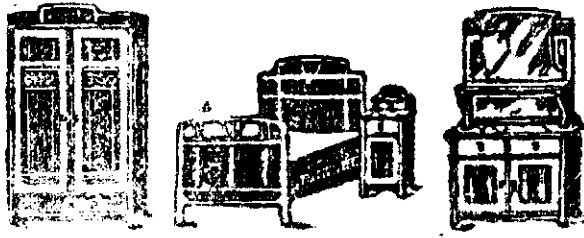
prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depozit de parfumerii, instrumente medicale, materii de bîndăgiat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă, (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; ciaturi, liheruz, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

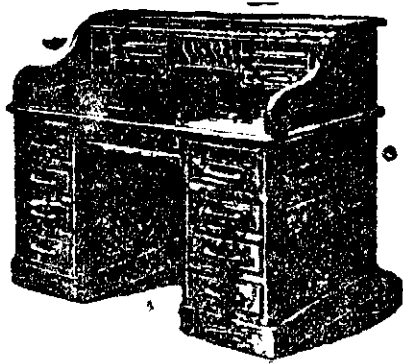
Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut 1.

La reparații, adoptări etc. nu vă uitați de
Geamurile duble de reformă ale lui Mayr.

Brevet unguresc nr. 37857, foarte potrivite și încercate de toată lumea. Sunt cele mai simple, bune și ieftine (A nu să confundă cu ghișeurile!) și sunt breveteate în toate în statele mari. Lucrări de construcție de tot felul. Instalații și aranjamente de localuri, magazine, școli și biserici

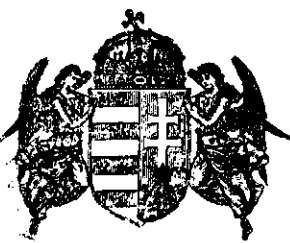

Siugurul producător al geamurilor - duble de re-
:: formă. Brevet unguresc numărul 37857. ::
- VICTOR KREMER -
tâmplărie cu uzină de aburi.
SIBIU (Hermanstadt, Nagyszeben).

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui
ANTONIU NOVOTNY - TIMIȘOARA - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel acuite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în-
te cu deosebire ventate și pre-
miat în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de foace de metal. Pre-ourantari ilustrate gratis.

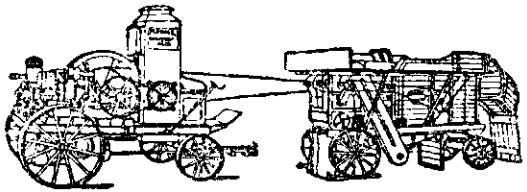
Distins cu nenumărate premii și diplome de onoare.

KALMÁR și ENGEL fabrică de motoare
— și de mașini —
Budapesta, V., Lipót-körut 22.

Recomandă cele mai simple motoare și locomobile cu benzin atât pentru mașini de treerat, cât și pentru mânărea morilor, precum și motoarele absorbitoare de gaz, cari oricând se pot privi în lucrare în V. Lipót-körut 18.

Pentru treerare bună
— garanță deplină. —

Unica noutate
— existentă. —

Aceste motoare în urma umblării proporționate și a construcției simple extraordinare chiar și cel mai neumblat om le poate manipula. —

Catalog de prețuri gratis! — — — Prețuri ieftine plătibile în rate.

Dipl. de onoare Lovrin 1902. **SZUBOTHA SANDOR** Medalia de aur Timișoara 1891.
pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericesti.

Intameiat la 1883 Telefon pentru comit. și oraș 498.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad
TIMIȘOARA-CETATE
în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

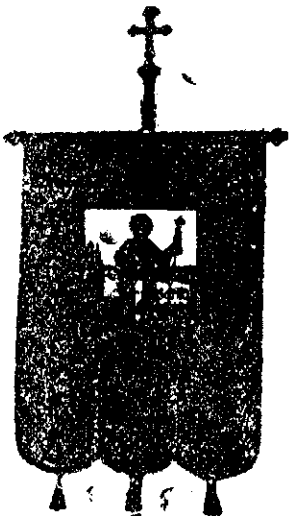
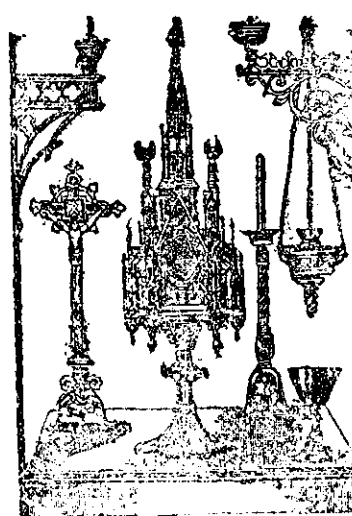
Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoșimei cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

**odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de ajusturi bi-
sericești**

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea ajustărilor bisericesti.

Pentru liferările mele iau răspunderea.

Servesc bucuros cu catalog ilustraț

Se caută

un practicant

la agentura principală din Arad a băncii de asigurare »TRANSYLVANIA«.

Persoanele cari posed afară de limba românească și cea germană sunt preferite.

Dr. MANN ADOLF

medic

anunță că cu ziua de 1 Mai se va muta în

strada Salac 4.

Consultații d. a. dela 3—4 ore.

Nr. telefonului 532.

„MOLLY“

— In trei zile face mânilor —
catifelate și albe ca spuma.

Marea înregistrată.

Acest conservativ al mânilor, este compus din substanțe recunoscute de știința cosmetică modernă, ca cele mai bune și inofensive pentru catifelarea și îngrijirea mânilor și întrece în efect, orice alt preparat de acest fel. Se întrebuințează cu mult succes contra roșetei

mânilor și contra tuturor altor defecțiuni a pielii mânilor.

„Molly“ este un remediu excelent pentru mânilor cari se ocupă regulat cu lucrul de casă; moaie pielea în scurt timp și dă mânilor o albeață foarte plăcută.

Prețul unui flacon 1 cor.

Se prepară și se vinde la:

Drougeria și parfumeria

NESTOR HANZU

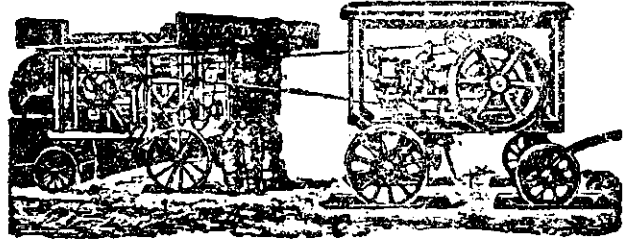
Arad, Weitzer János-utca 2.

Prima firmă de motoare sudungară.

Schmerek și Szabó

© © Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. © ©

Recomandă motoare mánate cu ulei brut, benzină și cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce articli tehnici, uleiuri instrumente și mașini. Primește instalație de mori pentru măcinat. - Atelier de reparat propriu!

Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat. —

Cel dintău atelier de pietri monumentale aranja cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monument și pietri de cimitir

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatak.

„CIUCHICIANA“, ASOCIAȚIUNE DE AJUTORARE ÎN CSUKICS.

Contul Bilanț pro 1908.

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Casa		326	Capital de 127 Cg. à 20 cor. = 2540	2484	16
Inventari	—	—	Credite	1190	—
Mobilier	—	—	Sal.re neridicate	196	—
Debitori	1047	67	Dare de stat	106	84
Deficit	2926	07			
	3977	—		3977	—

Csukics, la 25 Aprilie 1909.

Licvidatori: Ioan Marcu m. p.

Pavel Suvaianțiu m. p.

Deoarece asociațiunea de ajutorare »Ciuchiciana« de prezent se află sub licvidare prin aceasta în înțelesul legi comerciale se provoacă to creditorii ei, cumcă în termen de 6 luni dela a treia publicare în foaia »Tribuna« să-și valideze pretenziunile lor înaintea subsc-ișilor licvidatori, în cazul contrar se vor declara de nula.

Csukics, la 25 Aprilie 1909.

Licvidatori: Ioan Marcu m. p.

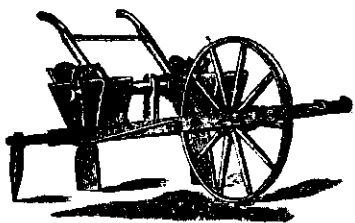
Pavel Suvaianțiu m. p.

La „Sapa de aur“.

FRAȚII BURZA

fierărie și vânzare de praf de pușcă

Arad, Boros-Béni-tér Nr. 1

recomandă depozitul bogat în prăjini de fier, plăci de fier, sîrmă și cuie de sîrmă, osii de fier pentru trăsuri și echipagii, instrumente pentru orice ram industrial, articlii de fierărie pentru zidiri și mobile, vetre pentru fier și sobe de fier turnat, arme și revizite de împușcat, vase de fier pentru bucătărie, tot felul de mașini agricole.

Mare depozit de

mașini de sămănat pentru cucuruz și napi.

Conform împrejurărilor și trebuințelor noastre, simple, foarte recomandabile

cu 2 rînduri Cor. 34.—

„ 3 „ „ 40.—

Recomandă

plușuri pentru săpaful cucuruzului și a viei,

cari sunt simple și de o abilitate excelentă pentru lucru, întrec orice alte fabricate și sunt foarte convenabile.

Mare depozit de tot felul de

împletituri de sîrmă cu prețul de 50, 56, 68 80 și 90 fil. 1 m.

Aceste împletituri au avantajul, că numai dupăce sunt gata, se țincuesc, și astfel întrec orice alte fabricate.

Împletiturile stau întinse bine, și țincuiala le întărește și mai tare, așa, că spre acelaș scop se pot folosi și împletituri mai slabe, ca din oricare alte împletituri.

